

حضرت استاد جوادی آملی، از مهر ۵۹ درس تفسیر قرآن را آغاز کرد
دو سال نخست، به «تفسیر موضوعی» و «مقدمات تفسیر قرآن» گذشت.
«تفسیر ترتیبی» از سال ۶۱ آغاز شد و در فروردین ۹۹ به پایان رسید

فارس

ویژه نامه رادیو و تلویزیون روزنامه جام جم
شنبه ۲۰ اسفند ۱۴۰۱ • شماره ۸۳۵

نگاهی به دروس تفسیر آیت... جوادی آملی از شبکه های قرآن و معارف صداوسیما

طولانی ترین تفسیر کتاب آسمانی جهان در رسانه ملی

مبسوط ترین شرح و تفسیر قرآن که در جهان اسلام، همتا و سابقه ندارد، متعلق به آیت... جوادی آملی است
حضرت استاد، از مهر ۵۹ (ذی القعدة ۱۴۰۰ هجری) دروس تفسیر قرآن را آغاز کرد. دو سال نخست، به تفسیر
موضوعی و مقدمات تفسیر قرآن گذشت و برای هر کدام به طور تقریبی، ۶۰ جلسه برگزار شد. درس های سال
۶۰ به عنوان «مقدمات تفسیر قرآن»، در ابتدای جلد اول از تفسیر تسنیم در سال ۷۸ به طور خلاصه منتشر
شد. الباقی مجلد اول، به تفسیر سوره حمد اختصاص یافت (این مجلد، ۶۴۰ صفحه دارد).

امیر اهورکی
روزنامه نگار

ویژگی های تفسیر آیت... جوادی آملی

از مهر ۶۱، دروس تفسیر ترتیبی از ابتدای قرآن و با سوره
حمد آغاز شد و ۳۸ جلسه به طول انجامید (هر جلسه در
حدود ۴۰ دقیقه). سپس سوره بقره تفسیر و ۵۸۱ جلسه
برای آن برگزار شد. و آنگاه نوبت به سوره های آل عمران،
نساء و... رسید؛ به ترتیب فهرست قرآن.
از همان آغاز یعنی سال ۶۱ صوت جلسات، ضبط
می شد. ضبط تصویری (ویدئویی) از سال ۶۳ انجام شد
و تا جلسه آخر ادامه یافت. اوایل اسفند ۹۸ که دروس به
دلیل کرونا تعطیل شد، استاد رضایت داد نیمه پایانی از
جزء ۳۰ قرآن بدون حضور شاگردان ضبط شود. به این
ترتیب، ۴۸ جلسه باقی مانده از تفسیر قرآن، در ۴۸ روز
متوالی در اسفند ۹۸ و فروردین ۹۹ تصویربرداری شد.
آخرین جلسه نیز روز ۲۹ فروردین ضبط و در سایت
معظم له، بارگذاری شد.

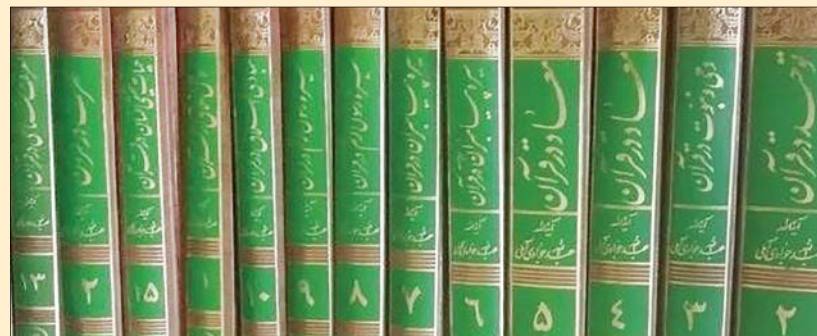
حضرت استاد ضمن تفسیر آیات، هر سخنی که در
مورد آن آیه، قابل طرح است را مطرح می کند. از ادب،
معانی، اشتقاق، فقه، اصول، منطق، دین شناسی،
علوم، کلام، تاریخ، عرفان، حدیث، قرائت مختلف آیه
و حتی رسم الخط آیات. یک روش حضرت آیت... که
به جامع الاطراف شدن مباحث می انجامد، استناد و
ارجاع به حدود ۳۰ عنوان از کتاب های تفسیر قرآن است.
حضرت استاد در حین درس، سخن آن مفسر را نقل، و
سپس نقد یا تایید می کند.
در این میانه مهم ترین تفسیر، المیزان است که متن
درسی طلاب در این سلسله از دروس محسوب می شود.

به عبارت دیگر، طلبه ها باید قبل از شروع درس، تفسیر
المیزان را مرور کرده باشند؛ لااقل در خصوص آیات مورد
بحث در هر روز. به این ترتیب، می توان گفت که تفسیر
آیت... جوادی آملی، شرح گونه ای است بر تفسیر شریف
المیزان؛ شرحی مبسوط که ۲۰ جلد المیزان را به ۸۰
مجلد تفسیر تسنیم تبدیل کرده است.

مثلا اگر تفسیر المیزان در آیات ۱۱۶ تا ۱۲۰ از سوره مائده،
از «ادب انبیاء» بحث کرده، حضرت استاد نیز این
موضوع را ذیل همان آیات بحث می کند. البته این به
معنای آن نیست که ایشان صد درصد با آرای استادشان
علامه طباطبایی موافق هستند. مواردی هم وجود دارد
که آرای علامه را با اقامه برهان، نپذیرفته و نظر خاص
خودشان را مطرح کرده اند.

پخش دروس تفسیر، از شبکه های قرآن و معارف صداوسیما

صوت و تصویر دروس تفسیر آیت... جوادی آملی از
چهار شبکه از شبکه های صداوسیما پخش می شود.
بسیار نیکو است مخاطبان گرانمایه یک یا دو برنامه
را انتخاب و به طور مستمر آن را استماع کنند و
خواهند دید برکت عجیبی به زندگی آنها وارد خواهد شد
و عالم هستی را به گونه ای دیگر مشاهده خواهند کرد.
راقم خود به این طریق عمل نموده و در طول ۲۰ سال
اخیر، یک دور تفسیر را از ابتدا تا انتهای قرآن با معظم
له همراهی و یادداشت برداری کرده است. باید گفت که
این بزرگ ترین برکت در زندگی این حقیر بوده و شکر آن

را نمی توان به جای آورد. رادیو سراسری (ایران) از اواخر
دهه ۶۰ پخش تفاسیر آیت... جوادی آملی را آغاز کرد.
جدول پخش آن برنامه، برای سحرها تنظیم شده بود اما
زمانی که رادیوهای تخصصی به وجود آمد، رادیو ایران
پخش دروس را متوقف کرد. نخستین رادیوی تخصصی،
رادیو قرآن بود که از دی ۷۶ پخش خود را به ۲۴ ساعت
افزایش داد.

۱ رادیو قرآن

نام برنامه: سروش هدایت

زمان: شنبه تا چهارشنبه/ ساعت ۲۲

پخش کنونی: سوره انفطار (سوره ۸۲)

رادیو قرآن، از سال ۷۶ پخش جلسات تفسیر را از
ابتدای قرآن آغاز کرد و هم اکنون به آیات سوره انفطار
رسیده است. سردبیر این برنامه، آقای حسین خانی
است. در سه سال اخیر، مدت زمان برنامه به نصف
کاهش یافته (حدود ۲۰ دقیقه)، طوری که هر جلسه در
دو قسمت پخش می شود. قسمت های پخش شده،
در سایت رادیو قرآن بارگذاری می شود. بسیار لازم است
رادیو قرآن، زمانی از جدول پخش خود را برای تکرار این
برنامه اختصاص دهد.

۲ رادیو معارف

نام برنامه: بر کرانه نور

زمان: شنبه تا چهارشنبه/ ساعت ۶/ تکرار: ۱۰ و ۲۱ دقیقه

پخش کنونی: سوره آل عمران، آیه ۸۴

از سال ۷۷ همزمان با تأسیس رادیو معارف، پخش
دروس تفسیر آیت... جوادی آملی نیز آغاز شد. در
سال های ابتدایی، روزهای پنجشنبه به سؤال و
جواب اختصاص داشت. به این ترتیب مخاطبان، در
تماس با روابط عمومی رادیو معارف، سؤالات خود
را می پرسیدند. مسئولان برنامه نیز آنها را به حضرت
استاد عرضه و جواب های ایشان را ضبط و از رادیو
پخش می کردند. حضرت استاد تا حدود دو سال به
این رویه ادامه داد. سپس دو نفر از شاگردان ایشان از
جمله حجت الاسلام علی اسلامی برای این کار انتخاب

شدند. اما از سال ۹۰، این سؤال و جواب ها نیز متوقف
شد. یک برهان این بود که آیات دیگر قرآن، جواب
سؤال مخاطبان را خواهد داد. زیرا آیات قرآن، یکدیگر
را تفسیر می کنند. سردبیر برنامه بر کرانه نور، آقای
علی برخوردار است. رادیو معارف متأسفانه زمان
پخش خود برای این برنامه را، از ۳۵ به ۳۰ دقیقه کاهش
داده است. در حالی که دروس آیت... جوادی حدود
۴۰ دقیقه است. امیدواریم مدیران رادیو معارف و به
ویژه سردبیر محترم، این برنامه را به جایگاه سابق خود
برگردانند. سایت رادیو معارف، قسمت های پخش شده
را بارگذاری می کند.

۳ شبکه قرآن و معارف سیما

نام برنامه: سحاب رحمت

زمان: شنبه تا پنجشنبه/ ساعت ۷ و ۲۰ دقیقه صبح

پخش کنونی: سوره ذاریات (سوره ۵۱)

تفسیر استاد جوادی آملی از سال ۸۹ از شبکه قرآن
سیما پخش می شود. در ابتدا، زمان پخش برنامه،
ساعت ۱۵ بود. سپس چند نوبت تغییر کرد و اکنون
به ساعت ۷ و ۲۰ دقیقه صبح منتقل شد که زمان مناسبی
هست. آیات تلاوت شده به صورت تصویری نشان داده
می شوند و برای مخاطبانی که در محضر نسخه قرآن
نیستند، مناسب است.

۴ شبکه چهار سیما

نام برنامه: صهباي تسنیم

زمان پخش (سال ۹۹): هر روز، ساعت ۶ و ۱۵ دقیقه
صبح

(متأسفانه پخش این برنامه متوقف شده است)
این برنامه تا سال ۹۸ فقط ظهرهای جمعه پخش
می شد اما در ماه مبارک رمضان، به پخش روزانه
می رسید. از سال ۹۹ به طور صبحگاهی و روزانه پخش
شد اما در پایان سال، متوقف شد. امید است پخش
روزانه این تفسیر، از فروردین ۱۴۰۲ که مقارن با ماه
مبارک رمضان است، مجدداً شروع شود و تداوم
داشته باشد.

برگ سبز خودرو پراید مدل ۸۶
به رنگ سفید به شماره انتظامی ایران ۶۷
۱۴۵ ل ۸۳ شماره موتور 2252641
شماره شاسی S1412286676191 به نام
فاطمه پاک نژاد مفقود گردیده و فاقد
اعتبار است.

برگ سبز و سند کمیابی خودرو سواری
پژو پارس مدل ۱۳۸۸ به رنگ سفید
روغنی شماره انتظامی ایران ۶۷-۱۷۳ اس ۸۷
شماره موتور 12488117189 شماره شاسی
NAAN01CA39E846315 به نام لیلا منتظری
قهجاورستانی مفقود گردیده و فاقد اعتبار است.

کلیه مدارک کارت برگ سبز سند کمیابی خودرو
سواری هاچ بک پراید مدل ۱۳۸۹ به رنگ
بنفش شماره انتظامی ایران ۱۳-۲۷۸ ص ۲۹
شماره موتور 3659155 شماره شاسی
S5430089028116 به نام سعید طحانیان
مفقود گردیده و فاقد اعتبار است.

کارت خودرو سواری ۲۰۷ پانوراما مدل ۱۴۰۰
به رنگ سفید روغنی شماره انتظامی ایران ۶۷
۵۳۷ و ۷۴ شماره موتور 167B0138091 شماره
شاسی NAAR03FE7MJ541129 به نام محمد
رحیم زاده مفقود گردیده و فاقد اعتبار است.